

[Jytte Andersen]

relser, ikke alene i indeværende år, men også i årene fremover.

Det folkelige oplysningsarbejde er et overordentlig værdifuldt element i vort uddannelsesbillede, men trods den kendsgerning, at fritidsundervisningen kun medfører en meget beskednen byrde for hele undervisningssektoren, har det ikke været muligt at friholde fritidsundervisningen for besparelseskravet.

Fritidsundervisningen hviler på to meget væsentlige principper: at det skal være muligt at starte undervisning i alle emner og i alle egne, hvis der er tilstrækkeligt mange interesserede i de pågældende emner, og at undervisningen kan forestås af lærere, som kommer fra alle samfundslag, og som har sit erfaringsgrundlag fra det almene arbejdsliv. Muligheden for det frie og forholdsvis spontane initiativ i det frivillige oplysningsarbejde skal der efter den socialdemokratiske gruppes opfattelse værnes om, og det er i dette perspektiv, forslagene om besparelserne skal ses.

Lovforslaget indeholder en lønreform, som medfører en mere nuanceret løngraduering, og samtidig foreslås en ligestilling med hensyn til specialundervisningstillægget for folkeskolen, ungdomsskolen og fritidsundervisningen. Det sikrer samtidig en bedre balance imellem de små og de store skoler.

Jeg vil gerne gøre et par bemærkninger til den kritik, som er kommet frem af ministerens først udsendte lovforslag.

Der har fra fritidslærernes side været fremført synspunkter og krav, som egentlig er rimelige, men som for nogle kravs vedkommende ikke kan indpasses i det grundlag, fritidsundervisningen hviler på. Kravet om tryghed i ansættelsen forekommer rimeligt, men vi kan ikke se bort fra, at det i nogen grad strider imod ønsket om det frie og spontane initiativ. En fastere ansættelsesform ville være rimelig, men kravet om kommunalisering ville uvægerligt blive en følge deraf, og det ville ud fra en socialdemokratisk opfattelse være meget uheldigt.

Kravet om forhandlingsret kan også, set ud fra en socialdemokratisk synsvinkel, forekomme rimeligt, men spørgsmålet er, om det ikke på dette område kan give bagslag. Inden for fritidslovens område er 30.000–40.000 mennesker beskæftiget helt eller delvis. Af disse 30.000–40.000 mennesker er omkring 3.000 organiserede, og man

kan sætte spørgsmålstegn ved, om denne kendsgerning er et udtryk for, at fritidslærerne egentlig er meget godt tilfredse med, at man når frem til timelønnen gennem indirekte forhandling, idet den beregnes på basis af folkeskolelærerlønningerne.

Der har fra forskellig side været rejst tvivl og sat spørgsmålstegn ved, om ministeriets beregninger er korrekte, og jeg vil godt i denne forbindelse spørge ministeren om følgende: hvis det mod forventning viser sig, at de foreliggende beregninger ikke holder stik, men at omlægningen vil give større besparelser, vil ministeren så være parat til at gå ind i overvejelser om eventuelle overgangsordninger eller nedsættelse af timekravene for opnåelse af henholdsvis grundløn og anciennitetsløn?

Trods det faktum, at den socialdemokratiske gruppe gerne havde set, at fritidsundervisningen ikke blev gjort til genstand for besparelsesindgreb, skal jeg efter omstændighederne på gruppens vegne anbefale lovforslaget.

Bundgaard Nielsen (V):

Venstre kan tilslutte sig ophævelsen af 72 timers reglen i ungdomsskolen. Det er en tvangsforanstaltning, som jeg aldrig har kunnet forstå nødvendigheden af i en skoleform, der i øvrigt alene bygger på frivillighed, lyst og interesser.

Derimod må jeg stærkt kritisere, at 7 ud af 12 numre i § 1 i forslaget er bemyndigelser til undervisningsministeren til at kunne fastsætte honorarer og lønninger efter forhandling med finansministeren.

For det første frygter vi, at regler, der ensidigt kan fastsættes af ministrene, vil kunne bruges til at fremtvinge strukturændringer inden for fritidsundervisningen i retning af en centralisering, som venstre absolut er modstander af.

Overførelsen af den prøveforberedende undervisning i 9.–10. klasse og HF fra oplysningsforbundene til amterne er et skræmmebillede. I Nordjyllands amt steg udgifterne fra 20 mill. kr. til 70 mill. kr. Netop på dette område vil venstre gerne være med til besparelser, enten ved at føre forberedelseskurserne tilbage til oplysningsforbundene eller ved, at der opkræves gebyr hos kursusedtagerne.